

ISBN: 978-975-2482-84-5

© 2018 Ketebe Kitap ve Dergi Yayıncılığı A.Ş.

Ketebe Yayınları: 45

Menâkıb Dizisi

Editör
Yusuf Genç

Kapak
Harun Tan

Düzeltili
Cihan Aldık

Mizanpaj
Nilgün Sönmez

Kapak Minyatürü
Nazif İlhan

1. BASKI

Haziran 2018
İstanbul

ketebe.com

Ketebe Yayınları
Sertifika No. 34989
Maltepe Mahallesi Fetih
Caddesi No: 6 Dk: 2
Topkapı 34010 İstanbul
Tel: 212.612 29 30
e-mail: ketebe@ketebe.com

Baskı ve Cilt
Matsis Matbaa Hizmetleri
San. ve Tic. Ltd. Şti
Sertifika No: 40421
Tevfik Bey Mah. Dr. Ali Demir Cad.
No: 51 Sefaköy Küçükçekmece /
İstanbul
Tel: 212 624 21 11

© Eserin her hakkı anlaşmalı olarak Ketebe Kitap ve Dergi Yayıncılığı A.Ş.'ne aittir. İzinsiz yayınlanamaz. Kaynak gösterilerek alıntı yapılabilir.

Hamzanâme

Sâhibkırân ve
Hamzazâde Rüstem'in Maceraları

HAZIRLAYAN
REYHAN ÇORAK

KETEBE

Reyhan orak

Afyonkarahisar'da doğdu. Ege Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü'nden mezun oldu. Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü'nde "Sevgilide Göz, Kaş ve Kirpik Üzerine Benzetmeler" teziyle yüksek lisans yaptı. Marmara Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü'nde "16. Yüzyıl Şairlerinden Müniri'nin Manzum Siyer-i Nebi'si (cild : 2-3) isimli teziyle de doktorasını tamamladı. Halen İstanbul Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Türk İslam Edebiyatı Anabilim Dalı'nda öğretim üyesi olarak çalışmaktadır.

İçindekiler

HAMZANÂME

17. CİLD

SÂHİBKİRÂN VE HAMZAZÂDE RÜSTEM'İN MACERASINI ANLATIR HİKÂYESİDİR

KARAKTERLER.....	17
PEHLİVANLAR	19
MEKÂN İSİMLERİ.....	21
AT İSİMLERİ.....	21
TAHT İSİMLERİ	22
16. Cildin Hülâsâsını Anlatır Hikâyesidir	23

Çemâpur Kalesi'nin Şehrâseb-i Hindî Tarafından Kuşatılmasını Anlatır Hikâyesidir..... 29

Lenduha bin Sadan'ın Çemâpur Kalesi'ne Gelişini Anlatır Hikâyesidir	30
Rüstem'in Nâmının Duyulmasını Anlatır Hikâyesidir	32
Amr-ı Ayyâr'ın Medâyin'e Ziyaretini Anlatır Hikâyesidir	34
Said Nebire'nin Tunus bin Ad ve Tunus bin Adın ile Cengini Anlatır Hikâyesidir	37
Sâhibkırân'ın Said'e İmdada Gelişini Anlatır Hikâyesidir	39
Cazu'nun Sihriyle Ettiklerini Anlatır Hikâyesidir	39
Cazu'nun Sâhibkırân'a Ettiklerini Anlatır Hikâyesidir.....	41
Amr-ı Ayyar'ın Sâhibkırân'a İmdada Gelmesini Anlatır Hikâyesidir.....	43

Sâhibkürân ve Dilaverân'ın Terkid Kalesi'ne Hapsedilmesini Anlatır Hikâyedir.....	45
Amr'ın Medâyin Divanına Gelişini Anlatır Hikâyedir.....	46
İslam Dilâverleriyle Nuşurevan Askerinin Cengini Anlatır Hikâyedir.....	49
Amr'ın Hâce-i Dâna'dan Yardım İsteğini Anlatır Hikâyedir... ..	49

Meydan Cenginin Başlamasını Anlatır Hikâyedir 51

Kubad ile Nuşurevan'ın Bağdat Sahrasında Cengini Anlatır Hikâyedir.....	55
Rüstem'in Bağdat Sahrasına Gidişini Anlatır Hikâyedir.....	57
Amr-ı Ayyar'ın Hercene'ye Gelişini Anlatır Hikâyedir.....	58
Rüstem'in Ceng Meydanına Gelişini Anlatır Hikâyedir.....	60
Rüstem ile Divhal'in Cengini Anlatır Hikâyedir.....	60
Nuşurevan'ın Kaçışını Anlatır Hikâyedir.....	63
Rüstem'in Kubad Şehriyâr'ın Yanına Gelişini Anlatır Hikâyedir.....	64
Rüstem'in Medâyin'e Gidişini Anlatır Hikâyedir.....	66
Amr'ın Hâce-i Dâna'ya Danışmasını Anlatır Hikâyedir.....	67
Rüstem ile Amr'ın Kal'a-ı Terkid'e Gidişini Anlatır Hikâyedir.....	67
Rüstem ile Amr'ın Sâhibkürân'la Medâyin'e Dönüşünü Anlatır Hikâyedir.....	68

Rüstem'in Aşkar'ı Talebini Anlatır Hikâyedir..... 71

İşkebus Mazenderanî'nin Medâyin'e Gelişini Anlatır Hikâyedir.....	75
Rüstem'in Amr'la Zengî Oluşunu Anlatır Hikâyedir.....	79
Rüstem ile Amr'ın Tebdil-i Sûret ile Medâyin'e Gelişini Anlatır Hikâyedir.....	83
Rüstem ile Behmen-i Kebir'in Cengini Anlatır Hikâyedir....	84
Ebul Fetih'in Olanları Sâhibkürân'a Duyurmasını Anlatır Hikâyedir.....	87
Rüstem'in Rahşende Zengî Sûretiyle Meydanda Cengini Anlatır Hikâyedir.....	89
Rüstem'in Said Nebire ile Cengini Anlatır Hikâyedir.....	90

Rüstem'in Lenduha ile Cengini Anlatır Hikâyesidir 95

Lenduha'nın Münteha Koteğini Anlatır Hikâyesidir.....	98
Sâhibkrân'ın Meydana Çıkmaya Niyetlenmesini Anlatır Hikâyesidir.....	100
Amr'ın Ayyarlığını Anlatır Hikâyesidir.....	101
Sâhibkrân'ın Rüstem ile Cengini Anlatır Hikâyesidir.....	102
Sâhibkrân'ın Rahşende Zengî'nin Aslını Anlamasını Anlatır Hikâyesidir.....	106
Nuşurevan ve Zengî Beylerinin Rahşende Zengî'nin Aslını Anlamasını Anlatır Hikâyesidir.....	107
Rüstem'in Ar Edişini Anlatır Hikâyesidir.....	109

Jengâve-i Gavrî'nin Medâyin'e

Gelişini Anlatır Hikâyesidir..... 111

Rüstem'in Jengâve-i Gavrî ile Ceng Talebini Anlatır Hikâyesidir.....	115
Sâhibkrân'ın Behmen-i Kebir ile Cengini Anlatır Hikâyesidir.....	116
Behmen-i Kebir'in Müslüman Oluşunu Anlatır Hikâyesidir...	117
Rüstem ile Jengâve'nin Oğullarının Cengini Anlatır Hikâyesidir.....	118
Rüstem ile Jengâve'nin Cengini Anlatır Hikâyesidir.....	120
Jengâve'nin Satvan bin Lenduha ile Halini Anlatır Hikâyesidir.....	121
Sâhibkrân ile Jengâve'nin Cengini Anlatır Hikâyesidir.....	123
Sâhibkrân'ın Gâiblere Karıştığı Hali Anlatır Hikâyesidir....	124
Rüstem ile Jengâve'nin Cengini Anlatır Hikâyesidir.....	125
Jengâve'nin Müslüman Oluşunu Anlatır Hikâyesidir.....	126
Jengâve'nin Fitnesini Anlatır Hikâyesidir.....	127
Rüstem'in Sam Tahtına Oturmasını Anlatır Hikâyesidir.....	133
Lenduha'nın Yaralanmasını Anlatır Hikâyesidir.....	133
Gerdûs Şâh'dan Gelen Nameyi Anlatır Hikâyesidir.....	134

Eski Dünyanın Şarkısı: Hamzanâme

Anadolu’da Türk unsurunun görülmeye başladığı ilk dönemlerden itibaren sözlü ve yazılı olarak ortaya çıkan edebi ürünler, daha ziyade toplumun eğitilmesine yardımcı olmak maksadıyla üretilmiştir. Bu metinler sayesinde ihtiyaç duyulan davranış kalıpları, önce hikâye kahramanları üzerinden halka aktarılır sonra da sözlü veya yazılı anlatım vasıtasıyla nesilden nesile geçirilir. Bu amaçla yazılmış metinlerden biri de Hamzanâmelerdir.

Türk edebiyatında, evvela sözlü kültürde gelişen Hamzanâmeler, XIV-XV. yüzyıldan itibaren yazıya aktarılmaya başlanmıştır. Bu sayede günümüze kadar ulaşabilen eser, birbirini takip eden hikâyelerden teşekkül eder.¹ Yaklaşık 72 kitaptır.²

Topluma bir fikrin, bir düşüncenin veya ahlâki bir değerinin yerleştirilmesi onun hissiyatına hitap etmekle mümkün olur. Sözlü anlatımda, dinleyicinin, kendini hikâye kahramanının

1 Nurettin Albayrak, “Hamzanâme” Mad., *İslâm Ansiklopedisi*, TDV Yayınları, İstanbul 1997, C. 15, s. 517.

2 Muhammed Yelten, “Hamza-nâme’nin Yeni Ciltleri ve Okunma Mekânları” *Turkish Studies - International Periodical For The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic* Volume 8/9 Summer 2013, s. 151.